

(аспірант кафедри педагогіки й менеджменту освіти
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»)

Науковий керівник:

Кузьменко В. В.

(доктор педагогічних наук, професор)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ДІЯЛЬНОСТІ МОРСЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ У 60-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ

Будь-яка сфера діяльності держави регулюється відповідною нормативно-правовою базою, тобто законодавством.

Законодавство – це всі чинні нормативно-правові акти правової системи (у тому числі локальні нормативно-правові акти) або лише акти прямого народовладдя, державних органів і органів місцевого самоврядування. Поняття «законодавство» включає закони та нормативно-правові акти, які видані вищими органами державної влади (парламентом, главою держави та урядом).

Тобто терміном «законодавство» охоплюються закони України, чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також постанови Верховної Ради України, укази Президента України, декрети і постанови Кабінету Міністрів України, прийняті в межах їх повноважень та відповідно до Конституції України і законів України [3, с. 179].

Метою статті є аналіз нормативно-правової бази України у сфері освіти, а саме нормативно-правової бази діяльності морських навчальних закладів України у 60-ті роки ХХ століття.

Проведена в 1944 році корінна перебудова системи підготовки фахівців-моряків дозволила забезпечити зростаючий морський торговельний флот СРСР висококваліфікованими фахівцями.

Нагадаємо, що 5 березня 1944 вийшла Постанова Державного комітету оборони № 5311 «Про заходи щодо підготовки командних кадрів морського флоту». Згідно з цим документом в країні створюються «вищі морехідні і морехідні училища закритого типу з проходженням курсантами навчання за програмами підготовки офіцерів запасу ВМФ з урахуванням досвіду Великої Вітчизняної війни на морі і в цілях корінного поліпшення підготовки командних кадрів для морського флоту».

А 7 червня 1944 нарком морського флоту СРСР підписує Наказ № 229 «Про реорганізацію морських технікумів до вищих морехідних і морехідних училищ» [1].

Це стало поштовхом до розвитку морської освіти. У 1958 році був виданий закон «Про зміцнення зв'язку

школи з життям і про подальший розвиток системи народної освіти в СРСР», оскільки перспективи техніко-економічного розвитку Радянського Союзу висували все більш високі вимоги до виробничої кваліфікації робітничих кадрів всіх галузей народного господарства.

У цих умовах значне поширення професійно-технічної освіти молоді набувало особливо важливе значення. Мережа заочних і вечірніх факультетів, відділень і навчально-консультаційних пунктів дає можливість оволодіти знаннями, поєднуючи навчання з виробничою роботою.

Основним завданням професійно-технічної освіти молоді була планомірна і організована підготовка для всіх галузей народного господарства культурних і технічно освічених кваліфікованих робітників і трудівників сільського господарства, комуністичне виховання учнів, їх ідейна гарт, формування в учнівській молоді комуністичного ставлення до праці.

Перебудова системи професійно-технічної освіти висувала нові підвищені вимоги до рівня технічної, ідейно-політичної та педагогічної підготовки майстрів виробничого навчання і викладачів професійно-технічних училищ.

Потрібно було поліпшити якість і збільшити випуск підручників і наочних посібників, розширити виробництво навчально-технічних і науково-популярних кінофільмів, а також широко використовувати в професійно-технічній освіті радіо і телебачення.

Розширення і покращення заочного та вечірнього освіти, як основний форми підготовки фахівців з середньою спеціальною освітою, проводити шляхом зміцнення заочних і вечірніх технікумів, а також організації заочних і вечірніх відділень при стаціонарних навчальних закладах, що мають кваліфіковані кадри викладачів і відповідну навчально-матеріальну базу.

На вечірнє і заочне навчання приймати переважно осіб, які працюють за професіями, спорідненими обраною спеціальністю.

Подальший розвиток і вдосконалення системи вищої освіти в країні повинно забезпечити кращу практичну та теоретичну підготовку фахівців, значне посилення комуністичного виховання молоді, активну участь усіх викладачів у вихованні студентства.

Головними завданнями вищої школи є:

1) підготовка висококваліфікованих фахівців, вихованих на основі марксистсько-ленінського вчення, які опанували новітніми досягненнями вітчизняної і зарубіжної науки і техніки, які добре знають практику справи, здатних не тільки повністю використовувати сучасну техніку, але і створювати техніку майбутнього;

2) виконання науково-дослідних робіт, які сприяють вирішенню завдань комуністичного будівництва;

3) підготовка науково-педагогічних кадрів;

НАУКОВИЙ ПОШУК МОЛОДИХ

4) підвищення кваліфікації фахівців, зайнятих в різних галузях народного господарства, культури і освіти;

5) поширення наукових і політичних знань серед трудящих [2].

Двадцять другого січня 1969 року була прийнята Постанова № 65 «Про затвердження положення про середні спеціальні навчальні заклади СРСР».

Середня спеціальна освіта в СРСР здійснювалася через технікуми, училища, школи та інші середні спеціальні навчальні заклади.

Підготовка фахівців в середніх спеціальних навчальних закладах могла проводитися за денною (з відривом від виробництва), вечірньої та заочної (без відриву від виробництва) формами навчання.

Середні спеціальні навчальні заклади могли мати в своєму складі:

- 1) відділення;
- 2) філії;
- 3) навчально-консультаційні пункти;
- 4) предметні (циклові) комісії;
- 5) навчальні кабінети, лабораторії, навчально-виробничі майстерні та цехи, навчально-виробничі господарства, бібліотеки, полігони, спортивні бази і споруди, установи культурно-побутового призначення та інші структурні підрозділи [4].

Таким чином, ми побачили, що у сфері освітнього законодавства Україна послуговувалася результатами реформи 1944 року у морській сфері, законом «Про зміцнення зв'язку школи з життям і про подальший розвиток системи народної освіти в СРСР», Постановою № 65 «Про затвердження положення про середні спеціальні навчальні заклади СРСР».

Література:

1. Воспитаны морем <http://www.morvesti.ru/themes/1696/77416/>.
2. Закон об укреплении связи школы с жизнью и о дальнейшем развитии системы народного образования в СССР http://www.libussr.ru/doc_ussr/usr_5337.htm.
3. Попович Н. В. Поняття «законодавство»: традиційні підходи і новації: Вісник Національної академії правових наук України № 2 (89), 2017. С. 177-187.
4. Постановление от 22 января 1969 г. n 65 об утверждении положения о средних специальных учебных заведениях СССР <http://www.alppp.ru/law/obrazovanie--nauka-kultura/obrazovanie/42/postanovlenie-sovmina-sssr-ot-22-01-1969--65.html>.